

MUNKATEVÉKENYSÉG

1-8. évfolyam

A halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekek tantárgyi rendszerében a munkatevékenység tantárgy elsősorban a gyakorlati tevékenységformák elsajátítását állítja a középpontba. A tárgy 1988 óta része a Csillagház tantervi programjának.

A munkatevékenység integrált módon foglalja magába a manipuláció fejlesztését, az anyagismeretet, az anyagok alakítását, a kézimunkát, a textilmunkákat, a konyhai tevékenységeket, a kertgazdálkodást (növényápolást, kisállat-gondozást), a közösségi munkát, egyes rész-munkafolyamatok elsajátítását, és ezen keresztül a pályaaorientációt.

A tantárgy kiemelten szem előtt tartja az önálló tevékenységre, önkiszolgálásra való nevelést. Ezzel csökkenhet tanulóink mozgásbeli kiszolgáltatottsága, elérhetik legmagasabb szintű funkcióikat, így a lehető legfüggetlenebbé válhatnak a hétköznapi életben.

A halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekeknél a sérülés komplexitása miatt az esetek többségében olyan speciálisan összeállított tananyagrendszerre van szükség, amely elméleti részeiben minimális mennyiségű, a gyakorlati tevékenységek esetében pedig egyszerűen kivitelezhető, de szerteágazó, sokféle feladatot tartalmaz.

A munkatevékenység foglalkozás tartalma, anyaga, módszerei, eszközei olyan egyéni megoldások és megsegítő stratégiák alkalmazását kínálja a munkára nevelés területén, amelyekkel a szociális és életviteli kompetenciák eredményesebb megvalósítását segíti elő. A halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekek munkára nevelése speciális feltételeket igénylő szakterület, melynek kidolgozása több évtizedes tapasztalatok felhasználásával történt. A program alternatívákat kínál a súlyosabban vagy kevésbé súlyosan sérült mozgásállapotú gyermekek munkára neveléséhez is.

A gyermekek adottságaiknak és képességeiknek leginkább megfelelő feladatokat kapnak, melyeknek elvégzése közben nem sérülésük, hanem meglévő képességeik helyeződnek előtérbe. E tantárgy keretein belül is hangsúlyt kap az egyéni képességekhez igazodó fejlesztés. a diákok sikerélményhez juttatása, a tehetséggondozás. A különböző adottságokkal rendelkező gyermekeknek különböző fejlesztési irányokat és lehetőségeket biztosít a tananyag személyre szabott kiválasztása. Az oktató, nevelő, fejlesztő tevékenységet áthatja a prevenciós, rehabilitációs, terápiás szemlélet. A tanulók egyénileg elérhető legmagasabb szintű önállóságra nevelésében felhasználjuk az ergoterápia módszereit és eszközeit. A mozgás-, a kommunikáció- és a kognitív fejlesztés, valamint a személyiségfejlesztés a munka során komplex módon valósul meg.

E tantárgy célja, hogy a funkcióöröm motivációs háttérével megalapozza a különböző ábrázoló-alakító tevékenységekben az alkotóképességet, alakítsa és fejlessze az igényt a kreatív önkifejezésre. Olyan képességeket, készségeket és ismereteket sajátíttasson el, melyek elősegítik az elemi munkaképesség kialakulását azokban a munkafolyamatokban, melyeknek elvégzésére a halmozottan sérültek adottságaik és korlátozottságuk függvényében képesek. Ismereteket nyújtson a hagyományos kézműves foglalkozásokról, az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközökről, az alkotó tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségekről.

Arra törekszik, hogy az iskolából kikerülő gyermekek olyan ismeretekkel és jártasságokkal rendelkezzenek, melyek segítségével képesek lesznek a környezetük formálására, és a természeti és kulturális értékek befogadására és megővésére. A munkatevékenység tantárgy feladatai:

Készségek: koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció) és alakítási készségek fejlesztése

Képességek, attitűdök: motoros képességek, érzékelés és észlelés, formaalkotási képességek, kompozíciós képesség, tárgykészítés képessége, képzeteket felidéző ábrázolási képesség, plasztikus formaalakítás fejlesztése

Pszichikus funkciók: vizuális- taktikus percepció, figyelem, motiváció, emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés fejlesztése

Gondolkodási műveletek: megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás, variálás, kombinálás, analízis-szintézis, asszociáció, általánosítás képességének fejlesztése.

Fő feladatai közé tartozik a szabadidős tevékenységre és hasznos munkavégzésre való felkészítés, pszichés támogatás, balesetvédelem, környezetvédelem, tanulók bevonása a minőségi anyagok, eszközök kiválasztásába, figyelmük ráirányítása a takarékoság szempontjaira és az újrahasznosításra.

A tantárgy speciális módszere a funkcionális foglalkoztatás. Ennek lényege a speciális mozgások, mozgássorok, mozgásminták gyakorlása különféle munkaformákkal, felhasználva az alkotásra szánt anyagok, s azok megmunkálásához szükséges eszközök nyújtotta lehetőségeket.

A tananyag kiválasztásakor figyelembe kell venni a gyermek aktuális állapotát (diagnózis, életkor, a sérülés jellege, a sérülés súlyossági foka, a funkció-analízis eredménye) és az elérni kívánt állapotot is (mozgásfunkciók, képességek terén).

A jól megválasztott tananyag egyúttal fejlesztési terv is.

A munkatevékenység tananyagának beosztása mindenkor az adott gyermekcsoport sérülés-specifikumainak figyelembevételével, differenciáltan történik.

A foglalkozások helyszíne a tanterem, a műhely, a tankonyha, valamint a tankert (magaságyás). Az egyes helyszíneken található oktatási-fejlesztési eszközöket a tanulók adottságainak figyelembevételével választjuk ki vagy adaptáljuk, így elősegítik önállóságukat, és megfelelnek az ergoterápiás szempontoknak.

Az órák tömbösítve, szükség esetén napközis órákkal kiegészülve kerülnek az órarendbe. Egyrészt azért, hogy gyermekek megfelelő mozgásos előkészítés után kezdhessenek a munkához, másrészt azért, mert az előkészületek, s maga a tevékenység is - a mozgás akadályozottsága miatt - sok időt vesznek igénybe. A tömbösített órákon lehetőség nyílik a megfelelő előkészítésre, az igényes/alapos munkára, a munkafolyamatok lezárására, az önálló tevékenykedésre, a munka értékelésére, a rendrakásra, takarításra, tisztálkodásra.

A foglalkozásokon folyamatosan és következetesen, értékelünk, elősegítve ezzel tanulóink önismeretének, önértékelésének fejlődését. Az értékelés tükrözi a gyermekek képességeihez mért teljesítményét, fejlődését, attitűdjét a munkavégzéshez, igyekezetét, kitartását, együttműködését a tanárral és a már elsajátított ismeretek alkalmazását a gyakorlatban.

A tanterv a tananyagot, a fejlesztési feladatokat és várható eredményeket nem évfolyamokra lebontva részletezi, az előzőekben leírt elveknek megfelelően.

A témakörök megjelenése évfolyamonként

Témakör	Évfolyamok								
	1.	2.	FZ.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kézkorrektációs gyakorlatok	—								→
Anyagismeret	—								→
Anyagok alakítása									→
Kézimunka	—								→
Textilmunkák									
Konyhai tevékenységek	—								→
Kerti munka, cserepes növények gondozása	—								→
Közösségi munka	—								→
Pályaorientáció, bevezetés a munka világába						—			→

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Kevésbé sérült idegrendszeri funkciók, jól funkcionáló tanulók esetén	Kézkorrektációs gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> – megfelelő testhelyzet létrehozása – kéz /váll, kar, könyök, csukló, ujjak/ lazítása – kéz izmainak teljes átmozgatása /hajlítás, nyújtás, terpesztés, zárás, fordítás, összeérintés/ – kezek munkára való alkalmassá tétele – kezek mozgásának koordinálása – kéz izomzatának erősítése – célzott mozgások végrehajtása játékosan – szem-kéz koordinációja – figyelem és emlékezet fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> – manipulációra alkalmas testhelyzet megtartása a munkavégzés során – a kéz lazítása, ízületek, izmok kimoztatása szóbeli irányítás mellett – mozgás koordinálása eszköz nélküli feladatvégzéssel – kezek mozgásának koordinációja eszközös feladatvégzésnél – szem-kéz koordináció feladatvégzés közben

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Kevésbé sérült idegrendszeri funkciók, jól funkcionáló tanulók esetén	Anyagismeret	<p>Ismeret-és szókincsbővítés különböző anyagokkal való manipulálás során:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agyag - só-liszt gyurma - gyurma - üveg - papír - különböző anyagú-, méretű-, formájú labdák - konyhai nyersanyagok - különböző minőségű textilek, fonalak - termékek - természetes anyagok (viasz, gyapjú, háncs, vessző stb.) - munkaformák - lapítás, - hengerítés, - gömbölyítés asztalon majd két kéz között - tépés, gyűrés - hajlítás, hajtogatás - szórás - szagolás, ízlelés - alak- formaegyeztetés - összehasonlítás-megkülönböztetés 	<ul style="list-style-type: none"> - különböző anyagok felismerése, érzékeltetése (taktilis-, auditív-, vizuális úton) - különböző anyagok megnevezése - anyagok felhasználhatóságának ismerete

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Kevésbé sérült idegrendszeri funkciók, jól funkcionáló tanulók esetén	Anyagok alakítása	<p>Alakítás, formázás különböző anyagokkal:</p> <ul style="list-style-type: none"> – agyag – só-liszt gyurma – gyurma – természetes anyagok (viasz, gyapjú) – munkaformák: <ul style="list-style-type: none"> – lapítás – hengerítés – sodrás – gömbölyítés – gyúrás – nyújtás – kiszúrás – hajlítás, hajtogatás 	<ul style="list-style-type: none"> – kézmozgás, szem-kéz koordináció feladatvégzés közben – elemi ismeretek az anyagok eredetéről, tulajdonságairól, felhasználhatóságukról – legalább az alapvető munkafolyamatok (részfeladatok) elsajátítása – igény a pontos munkavégzésre, tisztaságra, rendre – egyénre szabott feltételek mellett aktív részvétel egyszerű munkafolyamatok elvégzésében – egyszerű munkadarabok elkészítése – munkafolyamatok lépéseinek, eszközeinek, a kivitelezés módozatainak ismerete – esztétikus munkadarabok készítésére való törekvés – pozitív attitűd a munkavégzéshez – kitartó munkavégzés – elkészült darabok objektív értékelése – a kész munkadarab, mint használati tárgy

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Kevésbé sérült idegrendszeri funkciók, jól funkcionáló tanulók esetén	Kézimunka	Kézimunka különböző anyagokkal: <ul style="list-style-type: none"> – papír – virágok, termések, levelek – gyöngy – kavicsok – bőr – vessző, rafia, háncs, gyékény – viasz, – üveg munkaformák: <ul style="list-style-type: none"> – gyűrés, tépés, vágás – gyűjtögetés, válogatás – kirakás, kitömés, hajtogatás – ragasztás, sodrás, fűzés – gyertyázás – festés, szórásfestés, – nyomdázás – gyertyaöntés, tojásfestés 	<ul style="list-style-type: none"> – kézmozgás, szem- kéz koordináció feladatvégzés közben – elemi ismeretek az anyagok eredetéről, tulajdonságairól, felhasználhatóságukról – legalább az alapvető munkafolyamatok (rész- feladatok) elsajátítása – igény a pontos munkavégzésre, tisztaságra, rendre – egyénre szabott feltételek mellett aktív részvétel egyszerű munkafolyamatok elvégzésében – egyszerű munkadarabok elkészítése – munkafolyamatok lépéseinek, eszközeinek, a kivitelezés módozatainak ismerete – esztétikus munkadarabok készítésére való törekvés – pozitív attitűd a munkavégzéshez – kitartó munkavégzés – elkészült darabok objektív értékelése – a kész munkadarab, mint használati tárgy
	Textilmunkák	<ul style="list-style-type: none"> – fonal, textilek, nemez munkaformák: <ul style="list-style-type: none"> – különböző textilek gyűjtése, válogatása – textilek tapintás utáni felismerése – hurkolás, kötés, horgolás – nemezelés – batikolás, textilfestés – fonás, szövés, varrás – körmönfonás 	

		<ul style="list-style-type: none"> - szövés előkészítése, eszközei - szövés kartonon, rámán - az olló és a tű helyes használata - öltésformák (előöltés, száröltés, szegőöltés: pelenkaöltés) - varrások eldolgozása - csomókötés, gombfelvarrás - horgolás, kötés 	<ul style="list-style-type: none"> - szál, szálirány, anyagnyúlás, előöltés, szálöltés, szegőöltés, elvarrás, pelenkaöltés, szövéssel kapcsolatos eszközök ismerete - irányítással szőnyegszövés rámán - az alkalmazott technikák nyomán felmerülő alapanyagok, eszközök, technikák neveinek ismerete (tűbefűző, kötőtű, horgolótű, kezdőszem, felvetés, vetélőfa, fonalak stb.).
--	--	---	--

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Kevésbé sérült idegrendszeri funkciók, jól funkcionáló tanulók esetén	Konyhai tevékenységek	Konyhai munkák <ul style="list-style-type: none"> - a főzés előkészületei - ismerkedés a különböző élelmiszerekkel: tapintás, szagolás, ízlelés - eszközök megismerése, előkészítése - nyersanyagok előkészítése, feldolgozása kézzel, illetve eszközzel - egyszerű ételek elkészítése segítséggel - tálalás segítséggel - a maradékok eltakarítása - mosogatás segítséggel - tiszta edények elrakása 	<ul style="list-style-type: none"> - a főzés anyag és eszközsükségletének ismerete - a főzés gazdasági, pénzügyi vonatkozásainak elemi ismerete - egészséges táplálkozásra törekvés - kulturált étkezési körülmények megteremtése

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/ tevékenységek	Várt eredmények
Kevésbé sérült idegrendszeri funkciók, jól funkcionáló tanulók esetén	Kerti munka, cserepes növények gondozása	<ul style="list-style-type: none"> – házi kert készítése, gondozása – növények legfontosabb életfeltételeinek ismerete – cserepes növények ültetése és ápolása 	<ul style="list-style-type: none"> – növényápolás elméleti ismerete – a növény, mint hasznos és esztétikus élőlény kezelése – felelősség a növények optimális életkörülményeinek megteremtéséért – aktív közreműködés növénygondozásban – rendszeres és kitartó munkavégzés – kerti szerszámok ismerete és használata
	Közösségi munka	<ul style="list-style-type: none"> – társak segítése – tárgyak készítése jeles napokra, ünnepekre – részvétel ünnepek lebonyolításában 	<ul style="list-style-type: none"> – felkészülés az ünnepekre – tárgyak, ajándékok, dekoráció készítése

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Súlyosabban sérült idegrendszeri funkciók, nagyobb fokú funkciózavarra I küzdő tanulók esetén	Kézkorrektációs gyakorlatok	<p>Kezek érintettségétől függően önállóan, illetve segítséggel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfelelő testhelyzet létrehozása – kéz /váll, kar, könyök, csukló, ujjak/ lazítása – kéz izmainak teljes átmozgatása /hajlítás, nyújtás, terpesztés, zárás, fordítás, összeérintés/ – kezek munkára való alkalmassá tétele – kezek mozgásának koordinálása – kéz izomzatának erősítése – célzott mozgások végrehajtása játékosan – szem-kéz koordinációja – figyelem és emlékezet fejlesztése – mozgásminták rögzítése 	<ul style="list-style-type: none"> – Kezek érintettségétől függően önállóan, illetve minimális segítséggel: – manipulációra alkalmas testhelyzet megtartása a munkavégzés során – a kéz lazítása, ízületek, izmok kímogtatása a lehető legkevesebb segítség igénybevételével – mozgáskoordináció eszköz nélküli feladatvégzéssel – kezek mozgásának koordinációja eszközös feladatvégzésnél – szem-kéz koordináció feladatvégzés közben

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Súlyosabban sérült idegrendszeri funkciók, nagyobb fokú funkciózavarra I küzdő tanulók esetén	Anyagismeret	<p>Ismeret-és szókincsbővítés különböző anyagokkal való manipulálás során:</p> <ul style="list-style-type: none"> – agyag – só-liszt gyurma – gyurma – üveg – papír – különböző anyagú, méretű, formájú labdák – konyhai nyersanyagok – különböző minőségű textilek, fonalak 	<ul style="list-style-type: none"> – különböző anyagok felismerése, érzékelése (taktilis-, auditív-, vizuális) – különböző anyagok megnevezése – anyagok felhasználhatóságának ismerete

		<ul style="list-style-type: none"> - termékek - természetes anyagok (viasz, gyapjú, háncs, vessző stb.) - munkaformák: - lapítás, - hengerítés, - gömbölyítés asztalon - tépés, gyűrés - szórás - szagolás - ízlelés - alak - forma egyeztetés - összehasonlítás - megkülönböztetés 	
--	--	--	--

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Súlyosabban sérült idegrendszeri funkciók, nagyobb fokú funkciózavarra I küzdő tanulók esetén	Anyagok alakítása	<p>Kezek érintettségétől függően önállóan, illetve a lehető legkevesebb segítséggel:</p> <p>Alakítás, formázás különböző anyagokkal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agyag - só-liszt gyurma - gyurma - természetes anyagok (viasz, gyapjú) - munkaformák: - lapítás - hengerítés - gömbölyítés asztalon 	<p>Kezek érintettségétől függően önállóan, illetve minimális segítséggel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kézmozgás, szem- kéz koordináció feladatvégzés közben - elemi ismeretek az anyagok eredetéről, tulajdonságairól, felhasználhatóságukról - legalább az alapvető munkafolyamatok (rész- feladatok) elsajátítása - igény a pontos munkavégzésre, tisztaságra, rendre

		<ul style="list-style-type: none"> - nyújtás - kiszúrás - hajlítás, hajtogatás 	<ul style="list-style-type: none"> - egyénre szabott feltételek mellett aktív részvétel egyszerű munkafolyamatok elvégzésében - egyszerű munkadarabok elkészítése - munkafolyamatok lépéseinek, eszközeinek, a kivitelezés módozatainak ismerete - esztétikus munkadarabok készítésére való törekvés - pozitív attitűd a munkavégzéshez - kitartó munkavégzés - elkészült darabok objektív értékelése - a kész munkadarab, mint használati tárgy
--	--	---	--

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Súlyosabban sérült idegrendszeri funkciók, nagyobb fokú funkciózavarra I küzdő tanulók esetén	Kézimunka	<p>Kezek érintettségétől függően önállóan, illetve a legkevesebb segítséggel:</p> <p>Kézimunka különböző anyagokkal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - papír - virágok, termések, levelek - gyöngy - kavicsok, kövek - bőr - vessző, rafia, hánacs, gyékény - viasz, - üveg - munkaformák: - gyűrés, tépés - gyűjtögetés, válogatás 	<p>Kezek érintettségétől függően önállóan, illetve minimális segítséggel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kézmozgás, szem- kéz koordináció feladatvégzés közben - elemi ismeretek az anyagok eredetéről, tulajdonságairól, felhasználhatóságukról - legalább az alapvető munkafolyamatok (rész- feladatok) elsajátítása - igény a pontos munkavégzésre, tisztaságra, rendre - egyénre szabott feltételek mellett aktív részvétel egyszerű munkafolyamatok elvégzésében - egyszerű munkadarabok elkészítése

		<ul style="list-style-type: none"> – kirakás, kitömés, hajtogatás – ragasztás, sodrás, fűzés – gyertyázás – festés – nyomdázás – tojásfestés 	<ul style="list-style-type: none"> – munkafolyamatok lépéseinek, eszközeinek, a kivitelezés módozatainak ismerete – esztétikus munkadarabok készítésére való törekvés – pozitív attitűd a munkavégzéshez – kitartó munkavégzés – elkészült darabok objektív értékelése – a kész munkadarab, mint használati tárgy
	Textilmunkák	<ul style="list-style-type: none"> – fonal, textilek, nemez munkaformák: – különböző textilek gyűjtése, válogatása – textilek tapintás utáni felismerése – nemezelés – batikolás, textilstetés – körmönfonás – szövés előkészítése, eszközei 	

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Súlyosabban sérült idegrendszeri funkciók, nagyobb fokú funkciózavarra I küzdő tanulók esetén	Konyhai tevékenységek	<p>Kezek érintettségétől függően önállóan, illetve minimális segítséggel:</p> <p>Konyhai munkák</p> <ul style="list-style-type: none"> – a főzés előkészületei – ismerkedés a különböző élelmiszerekkel: tapintás, szagolás, ízlelés – eszközök megismerése, előkészítése – nyersanyagok előkészítése, feldolgozása kézzel, ill. eszközzel (speciális megoldásokkal, adaptációkkal) 	<p>Kezek érintettségétől függően önállóan, illetve minimális segítséggel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a főzés anyag és eszközszükségletének ismerete – a főzés gazdasági, pénzügyi vonatkozásainak elemi ismerete – egészséges táplálkozásra törekvés – kulturált étkezési körülmények megteremtése

		<ul style="list-style-type: none"> - egyszerű ételek elkészítése segítséggel - a maradékok eltakarítása - tiszta edények elrakása 	
--	--	--	--

Képesség szerinti csoport	Témakörök	Fejlesztési követelmények/tevékenységek	Várt eredmények
Súlyosabban sérült idegrendszeri funkciók, nagyobb fokú funkciózavarra I küzdő tanulók esetén	Kerti munka, cserepes növények gondozása	<ul style="list-style-type: none"> - házi kert készítése, gondozása segítséggel - növények legfontosabb életfeltételeinek ismerete - cserepes növények ültetése és ápolása segítséggel 	<ul style="list-style-type: none"> - növényápolás elméleti ismerete - a növény, mint hasznos és esztétikus élőlény kezelése - felelősség a növények optimális életkörülményeinek megteremtéséért - aktív közreműködés növénygondozásban - rendszeres és kitartó munkavégzés megsegítéssel - kerti szerszámok elemi ismerete és használata speciális megoldásokkal, adaptációkkal
	Közösségi munka	<ul style="list-style-type: none"> - társak segítése - tárgyak készítése jeles napokra, ünnepekre - részvétel ünnepek lebonyolításában 	<ul style="list-style-type: none"> - részvétel az ünnepekre való felkészülésben - tárgyak, ajándékok, dekoráció készítése segítséggel